

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Ústav jazyků a komunikace neslyšících

Obor: Čeština v komunikaci neslyšících (navazující magisterské studium)

Posudek oponenta diplomové práce

Zuzana Chmátalová: Plošné testování jazykových dovedností žáků se sluchovým postižením

Zuzana Chmátalová ve své diplomové práci tematicky navazuje na svou práci bakalářskou. Zatímco v práci bakalářské zkoumala možnosti a limity testování kompetencí neslyšících žáků v národních znakových jazycích, práci diplomovou zaměřila na plošné testování jazykových dovedností žáků základních škol. Dle zadání se měla soustředit na dosavadní testování realizovaná v České republice a výběrově též na situaci v zahraničí.

Struktura a uspořádání práce respektuje zadání. Oceňuji, že nad rámec zadání se diplomantka zabývá také mezinárodními plošnými testy PISA a PIRLS (kap. 3). Naopak v kap. 4 jsem v souladu se zadáním předpokládala, že diplomantka popíše realizaci plošného testování jazykových dovedností ve vybraných státech a pokud je toto testování uzpůsobeno žákům se sluchovým postižením, uzpůsobení přiblíží. Diplomantka se však věnovala pouze čtyřem státům, v nichž k nějakým uzpůsobením plošných jazykových testů dochází. Oceňuji ale enormní úsilí a osobní nasazení diplomantky vyvinuté při získávání informací (oslovila 43 kompetentních osob v 23 evropských i mimoevropských státech) a také to, že se snažila, aby informace byly aktuální, nezastaralé. Jisté pochybnosti mám o integrálnosti zařazení některých kapitol (např. kap. 5.5 *Standardy vzdělávání*) a o pojetí kapitoly 8 *Možné inovace plošného testování jazykových dovedností žáků se SP*.

Ačkoli je téma nadmíru zajímavé a opravdu velmi potřebné a aktuální, způsob zpracování mě bohužel zklamal. Jsem přesvědčená, že jednotlivé kapitoly mohla diplomantka pojednat mnohem systematictěji, méně povrchně a pečlivěji a poznatky z různých kapitol spolu mohly (a měly) být propojeny a souvztažněny.

Kvalitu práce navíc zbytečně snižují formální nedostatky nejrůznějšího charakteru. Práce není prosta typografických prohřešků, chybějí v ní seznamy zkratk (ačkoli jsou v textu hojně užívány), obrázků a tabulek (obrázky a tabulky jsou navíc do textu většinou „volně vloženy“, bez jakéhokoli odkazování nebo interpretace). Za závažnější však pokládám záměny slov (s. 15: kompetence/gramotnosti; s. 40: přijímacích/závěrečných aj.), které místy až brání porozumění, terminologické nepřesnosti (program x plán, ročník x třída), často opravdu závažné formulační, kompoziční, ale i gramatické a další jazykové prohřešky.

Pro ilustraci uvádím poslední větu textu na s. 43: „*V třetího druhého cyklu vzdělávání je určena pro vzdělávací obor Cizí jazyk podle Rámcového vzdělávacího programu stanovena úroveň A2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.*“

Za velmi podstatné považuji nedostatky v práci se zdroji. Ať už se jedná o absenci odkazů na zdroje či o velmi častou nekompatibilitu mezi bibliografickými údaji v textu a v *Použitých zdrojích*. Některá pochybení vedou až k nemožnosti pochopit text – např. práce s odkazem Hudáková (2004) v kap. 8 má údajně pojednávat o rámcových vzdělávacích programech, i když v té době rámcové vzdělávací programy v našem školském systému ještě neexistovaly. Naprosto nepochopitelný pro mě pak zůstává

seznam *Použitých zdrojů*, konkrétně řazení a formální úprava položek 46–91. Umístění (či obsah?) některých poznámek pod čarou je podle mě nelogické (např. pozn. 50 a 52 na s. 35).

Kromě problémů zaviněných zřejmě nedostatečnou závěrečnou redakcí se v textu bohužel vyskytují i věcné chyby, např. tvrzení v pozn. 89 na s. 58.

Kladně hodnotím, že do práce je zařazena kapitola založená na dotazníkovém šetření mezi osobami zainteresovanými na vzdělávání žáků se sluchovým postižením (kap. 7). Bohužel mám pochybnosti o zvolené metodologii sběru dat a také o způsobu analýzy a interpretace výsledků. Z práce není např. jasné, s kolika respondenty diplomantka pracovala: „*Strukturované rozhovory se mi podařilo uskutečnit s 16 slyšícími i neslyšícími respondenty (...), celkem jsem tedy nasbírala data od 20 respondentů*“ (s. 47).

Závěr: Po obsahové stránce diplomová práce Zuzany Chmátalové splňuje – i když na samé hranici přijatelnosti – požadavky na diplomové práce kladené. Jazykové zpracování však pociťuji za hranou přijatelnosti pro magisterské práce řešené na půdě lingvistického pracoviště FF UK. Diplomovou práci proto bohužel nemůžu doporučit k obhajobě.

Známka: NEPROSPĚLA

V Praze 28. 1. 2015

Andrea Hudáková

